

LiBeRtE
yayınları

Bastiat, Frédéric, *Hukuk*, çev.: Yıldırım Arsan ve Atilla Yayla, Ankara: Liberte Yayınları, 6. Baskı, 2017.

Ö Z G Ü R L Ü K K L A S İ K L E R İ

Hukuk

Frédéric Bastiat

LIBERTE

6.
Baskı

Frédéric Bastiat
Hukuk

La Loi (1850)

Fransızcadan İngilizceye Çeviren: Dean Russell

İngilizceden Çevirenler: Yıldırım Arsan ve Atilla Yayla

ISBN: 978-975-6877-03-6

Liberte Yayınları® / 113

Özgürlük Klasikleri / 6

6. Baskı: Ağustos 2017; 1-5. Baskılar: 2005-2014

© Liberte Yayınları®

Tüm hakları saklıdır. Tamamı veya herhangi bir parçası, hiçbir şekilde fotokopiyle veya başka yöntemlerle çoğaltılamaz ve dağıtılamaz. Yayınevimiz bunu yapanlar ve buna teşebbüs edenler hakkında, kanuni takibat yaptırma hakkına sahiptir.

Tashih: Emre Turku

İç Tasarım: Liberte Yayınları

Kapak Tasarımı: Muhsin Doğan

Baskı: Tarcan Matbaası

Adres: İvedik Cad. Mercan 2 Plaza, No: 417, Yenimahalle, Ankara

Telefon: (312) 384 34 35-36 | Faks: (312) 384 34 37 | Sertifika No: 25744

LIBERTE
yayıncı grubu

Adres: GMK Bulvarı No: 108/16, 06570 Maltepe, Ankara

Telefon: (312) 230 87 03 | Faks: (312) 230 80 03

E-mail: info@liberte.com.tr | Web: www.liberte.com.tr | Sertifika No: 16438

Liberte Yayınları® Liberte Yayın Grubu'nun tescilli bir markasıdır.

Frédéric Bastiat

Bastiat, Fransız Devrimi'nden 12 yıl sonra 30 Haziran 1801'de Fransa'nın kuzey-batı kıyısında bulunan Bayonne kasabasında doğmuştur. Babası ticaret ve bankacılıkla meşgul olan Bastiat, dönemin önemli okullarından Benedictine Koleji'nde edebiyat ve felsefe dersleri almıştır. Okulu yarıda bırakarak gençlik yıllarında babasının yolundan hayatını kazanmaya başlayan Bastiat, dedesinden miras kalan çiftlik sayesinde asıl ilgi alanı olan entelektüel çalışmalara dönmüştür. Uzun yıllar boyunca içine kapalı bir şekilde entelektüel çalışmalarına devam eden düşünür, 1844 yılında dönemin önemli klâsik liberal dergisi *Journal des Economistes*'te Fransa ile İngiltere arasındaki ticaret sınırlamalarını eleştiren bir yazı ile ilk kez siyasal ve entelektüel alanda boy göstermiştir.

Bu tarihten sonra Bastiat hem yazı hayatına hem de siyasî aktivist eylemlerine artan bir hızla devam etti. Hayli kısa bir süre olan yazı hayatına *İktisadî Sofizm*, *Hukuk ve İktisadî Uyum* kitaplarını sığdıran Bastiat aynı zamanda parlamenter olarak görev almış ve bütçe komisyonunun da üyesi olmuştur. Döneminde Fransız liberallerinin lideri durumuna gelen Bastiat, Richard Cobden ile birlikte İngiltere'de Corn Law'a (Mısır Yasası) karşı mücadele vermiş ve 1846'da Bordeaux'da Serbest Ticaret Derneği'ni kurarak ulusal ölçekte bir serbest ticaret hareketi başlatmıştır.

Joseph Schumpeter tarafından gelmiş geçmiş ne önemli ekonomi köşe yazarı olarak nitelenen Bastiat, Friedrich von Hayek'e göre ise tam bir dâhiydi. Özellikle karmaşık serbest ticaret teorilerini nüktedan usta

diliyle kısa ve öz olarak herkesin anlayabileceği bir şekilde aktarmayı başarmıştır. “Görünen ve Görünmeyen” adlı makalesi Keynes öncesi en önemli Keynes eleştirisini olarak görölmektedir. Bir doğal hukukçu olan Bastiat, bireysel hürriyetlerin korunmasının sadece ekonomik hayatta değil aynı zamanda sosyal hayatta da düzeni kendiliğinden sağlayacağını savunmuştur. Bu açıdan *Economic Harmonies* kitabı, negatif hürriyetler ve faydacılık temelinde bütüncül bir sosyal teori kurma girişimidir.

Bastiat, “La Loi” (Hukuk) adlı uzun makalesinde ise devleti ekonomik açıdan tahlil ederek negatif hukuk anlayışının açık ve güçlü bir savunusunu yapmıştır. Bu abidevi eser Kamusal Tercih ve Avusturya İktisat Okulu gibi önemli liberteriyen akımların da teorik altyapısına önemli bir katkı niteliğindedir.

1850’de vefat eden Bastiat, arkasında tüm Avrupa’da liberal siyasî ve entelektüel hareketleri etkileyen güçlü bir miras bırakmıştır.

İÇİNDEKİLER

Hayat Tanrının Bir Lütfüdür • Hukuk Nedir? • Âdil ve Dayanıklı Hükümet • Hukukun Tümüyle Yozlaştırılması • İnsanlığın Vahim Eğilimi • Mülkiyet ve Yağma • Yasal Yağmanın Kurbanları • Yasal Soygunun Sonuçları • Konformist Olmayanların Kaderi • Kim Karar Verecek? • Oy Hakkının Sınırlanmasının Sebebi Nedir? • Çözüm Hukukun Sınırlandırılmasıdır • Yasal Soygun Zihniyetinin Tehlikesi • Yozlaştırılmış Hukuk Çatışma ve Sürtüşme Yaratır • Kölelik ve Gümrük Tarifeleri Birer Soygun Çeşididirler • İki Soygun Türü • Hukuk Soygunu Savunmaktadır • Hukukî Soygun Nasıl Teşhis Edilir • Yasal Soygunun Pek Çok Çeşidi Vardır • Sosyalizm Yasal Bir Soygun Düzenidir • Önümüzdeki Seçenekler • Hukukun Aslı Fonksiyonu • Sosyalizmin Dayanılmaz Câzibesi • Zoraki Kardeşlik Özgürlüğü Yok Eder • Soygun Sâhiplik Olgusuna Tecavüz Demektir • Üç Soygun Sistemi • Hukuk Güç Demektir • Hukuk Negatif (Müdahaleci Olmayan) Bir Kavramdır • Siyasî Yaklaşım • Hukuk ve Yardımseverlik • Hukuk ve Eğitim • Hukuk ve Ahlâk • Bir Kavram Kargaşası • Sosyalist Yazarların Etkisi • Sosyalistler Tanrı Rolünü Pek Severler • Sosyalistler İnsanlığı Küçümserler • Zorunlu Çalıştırmanın Savunması • Devlet Baba Kavramına Düşkünlük • Pasif ve Uysal İnsanlık İdeali • Sosyalistler Akli ve Olguları Görmezlikten Gelirler • Sosyalistler Halkı Askerleştirmek İsterler • Tanınmış Bir İsim ve Zararlı Bir Düşünce • Buna Göre Hukukun Anlamı Tüm Servetlere El Koyabilme Gücüdür! • Ür-kütücü Bir Fikir • Demokratların Önderi • Sosyalistler Toplumda Zoraki Bütünleşme ve Uyum Yanlısıdır • Kanun Yapıcılar

İnsanlığı Kalıba Dökmek İsterler • Kanun Yapıcılar İnsanların Nasıl Manipüle Edileceğini Anlatmışlardır • Geçici Bir Diktatörlük Hevesi • Sosyalistler Servet Eşitliği İsterler • Sosyalist Yazarların Yanlışları • Özgürlük Nedir? • Hayırsever Tiranlık • Sosyalistler Diktatörlük İsterler • Diktatörlük Kibri • Despotizme Dolaylı Yaklaşım • Napoleon Pasif ve Uysal Bir İnsanlık Arzuladı • Sosyalizmin Kısır Döngüsü • Demokratların Doktrini • Sosyalist Özgürlük Anlayışı • Sosyalistler Her Türü Özgürlükten Korkarlar • Süpermen Düşüncesi • Sosyalistler Serbest Seçim Hakkını Kabul Etmezler • Fransız İhtilâli'nin Nedeni • Hükümetin Muazzam Gücü • Politika ve Ekonomi • Yasamanın Asli Fonksiyonları • Hukuk Merhamet Demek Değildir • Komünizme Götüren Yol • İstikrarlı Bir Hükümetin Temeli • Adâlet Eşit Haklar Demektir • Haysiyetli Bir Gelişme Yolu • Bir Düşüncenin Kamıtı • Başkalarına Hükmetme Arzusu • Gelin Artık Özgürlüğü Yaşayalım

Takdim

F r d ric Bastiat (1801-1850) Türkiye’de çok az tanınan bir Fransız iktisatçısı, devlet adamı ve gazetecidir. Ne kadar az tanındığını, onu çağdaşı Karl Marx ile kıyaslayarak daha iyi anlayabiliriz. Her iki yazar da gelecekle ilgili tahminlerde (veya, t biri c izse, kehanetlerde) bulunmuşlardır. Marx’ın tahminleri neredeyse bütünüyle yanlış çıkarken, Bastiat’ınkilerin  oğru çıkmıştır. Buna rağmen, Marx herkes tarafından bilinirken, Bastiat adını işitenlerin sayısı yok denecek kadar azdır. Sadece bu olgu bile, Bastiat’nın fazla bilinmemesinin bir anlamda haksızlık, bir anlamda da günümüzün entelektüel hayatı açısından talihsizlik olduğunu söyleyebilmek için yeterli olsa gerekir.

Bastiat’nın birkaç özelliği vardır; ilki, en çetrefil konuları bile s de, kolay anlaşılır, fakat bir o kadar da güçlü bir lisanla ele alıp işleyebilmesidir. İkincisi, konformizme t viz vermeyen bir meden  cesarete ve onun altında yatan güçlü bir özgüvene sahip olmasıdır. Bastiat, Montesquieu, Rousseau gibi

nl yazarların fikirlerine cephe almaktan, yanlışlarını teşhir etmekten ve onları ağır şekilde eleştirmekten hiçbir zaman çekinmemiştir. Filozofun hayranlık uyandıran bir diğer özelliği, *Hukuk*'ta iyi bir örneğinin görüldüğü üzere, genel olarak kolektivizme, kolektivizmin arkasındaki felsefi düşünceye, metodik kavrayışa, kolektivizmin insan ve toplum anlayışının zaaflarına ve potansiyel zararlarına eşine az rastlanır derinlikte nüfuz etme kabiliyetidir. Onun döneminde yükselme hlinde olan kolektivist ideoloji sosyalizmdir; bu yüzden, özellikle *Hukuk*'ta sosyalizme öldürücü fikri darbeler indirmiştir. Bastiat'nın sosyalizmle ilgili bütün endişeleri tarih tarafından doğrulanmış ve sosyalistler hiçbir zaman Bastiat'nın eleştirilesine tatmin edici cevaplar verememişlerdir.

Bastiat'nın *Hukuk*'ta, bütün liberal yazarlar gibi bireysel insanın en temel, en değerli varlık olduğunu, hayatını istediği gibi tanzim edebileceğini, bunun için akıl hocalarına, her şeyi bilen ideolog ve idarecilere ihtiyaı olmadığını vurgulamaktadır. Ona göre, toplum, ideolog ve idarecilerin istedikleri şekli vermek üzere hamur gibi yoğurabilecekleri bir varlık değildir. Bu kimselerin toplumu bir bahvanın bahçesini gördüğü gözle görmeye, bir eşya gibi muameleye tbi tutmaya hakları yoktur. Böyle bir yol izlenirse, bu, insanlığı medeniyete, gelişmeye, mutluluğa götürmez; tersine, diktatörlüklerin elinde kle olmaya sürükler.

Bastiat, 19. yüzyılın ortalarında hukukun almaya başladığı istikametten endişe duymuştur. Hukuk adına hakeden hukukun yozlaştırılması, yasaların soygun ve yağmalama aracı hâline getirilmesi ihtimalini görmüştür. Ne yazık ki, bu endişesi de doğru çıkmış ve özellikle 20. yüzyılda hukuk adına birçok haksızlık meşrulaştırılmış veya hukuk bu haksızlıkların

aracı hâline getirilmiştir. Eminim ki, okuyucu Bastiat'ı okurken etrafındaki bazı olayları daha kolay anlayabilme gücüne kavuşacaktır.

Bu eser okuyucuya, Yıldırım Arsan'ın başarılı çevirisiyle ulaşmaktadır. O yüzden Sayın Arsan'a ne kadar teşekkür etsek azdır. Liberte Yayınevi olarak *Hukuk* gibi ölümsüz eserlerin ülkemize kazandırılması için gittikçe artan bir şevk ve azimle çalışmaya devam edeceğiz.

Atilla Yayla
Ankara 2003

Hukukun yozlaşmasıyla birlikte devletin güvenlik fonksiyonu da bozulma sürecine girmiştir. Hukuk, kendi aslı amacının tam aksi bir istikamete yöneltilerek her türlü hırs ve açgözlülüğün silahı hâline dönüştürülmüştür. Sonunda, suç denetim altına alarak azaltması beklenen hukukun kendisi, cezalandırılması gereken kötülüklerin kaynağı hâline getirilmiştir.

Eğer bu tesbitler doğruysa, vatandaşlarımın konunun vehameti üzerine dikkatlerini çekmek benim için önemli bir ahlâkî görevdir.

Frédéric Bastiat